

Izrael története 4. tantárgyleírás

Az ismeretkör: Az ókori Izrael története

Kredittartománya (max. 12 kr.): összesen 12 kr.

Tantárgyai: 1.) Izrael története 1.

2.) Izrael története 2.

3.) Izrael története 3.

4.) Izrael története 4.

(4.) Tantárgy neve: Izrael története 4.	Kreditértéke: 3
A tantárgy besorolása: kötelező	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 80% elmélet, 20% gyakorlat	
A tanóra típusa: előadás Féléves óraszám: nappali: 26 levelező: 8 Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők (ha vannak): tematikus prezentációval kísért előadás	
A számonkérés módja: (koll. / gyj. / egyéb): szigorlat (szummatív szóbeli vizsga) A számonkérés anyaga: A szigorlat az Izrael története 1–4. kurzusok teljes anyagát lefedi. Szükséges az órai előadások, az órai ppt-k, a vonatkozó bibliai szakaszok és a kötelező irodalom ismerete. A honlapról letölthető, szigorlati felkészülést segítő dokumentumok: Szigorlati tételek https://www.sola.hu/download/segedanyagok/teologia/Izrael_tortenete_4/C3%9A%20szigorlati%20t%C3%A9telsor%20Izrael%20t%C3%B6rt%C3%A9net_2020.pdf Szigorlati tételek vázlata https://www.sola.hu/download/segedanyagok/teologia/Izrael_tortenete_4/Szigorlati%20t%C3%A9telek%20v%C3%A1zlata_2020.pdf Szigorlati követelmény https://www.sola.hu/download/segedanyagok/teologia/Izrael_tortenete_4/Szigorlati%20k%C3%B6vetelm%C3%A9ny_2020.pdf A hallgatónak a vizsga során egy tételt kell húznia, a felkészülés után pedig szóban kell számot adnia a tudásáról. A felelet előtt a felkészülésre legalább 15, legfeljebb 30 perc áll rendelkezésre. A felelet átlagos időtartama 15 perc. Minden esetben elhangozhatnak kérdések a kihúzott tételen kívüli anyagrészekből is. A vizsga akkor sikeres, ha a hallgató a feleletet legalább elégséges szinten teljesítette. Póttétel húzására van lehetőség. A felkészülési és a felelési idő ugyanannyi, mint az első tételhúzás esetében. Póttétel húzása esetén az elérhető legmagasabb osztályzat a közepes (3). A vizsgára való jelentkezés, a vizsga, (szükség esetén javítóvizsga, ismételt javító vizsga vagy érdemjegy javító vizsga) a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 50. és 50/A. §-a szerint történik.	
Az értékelés típusa és módszere: A kurzus teljesítésének alapfeltétele a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat 49/A. §-ban rögzített minimum óralátogatási kötelezettség teljesítése. Az értékelés típusa: ötfokozatú, kritériumorientált értékelés.	
Az értékelés szempontjai: tartalmi/szakmai pontosság: az adott kérdésnél a releváns információk helyes felsorolása, a szakmai terminusok jelenléte és korrekt használata érthetőség: logikus gondolatmenet, strukturált előadásmód, összefüggések helyes magyarázata nyelvhelyesség: értelemzavaró nyelvi hibák elkerülése, kerek mondatok használata, választékos beszédstílus	

időkorlát betartása

önálló felelet

Minősítések és követelményszintek:

Jeles (5): A hallgató önállóan adja elő feleletét. A tételben foglalt anyagrészt nagyon jól ismeri, helyesen használja a szakkifejezéseket. Választékosan fejezi ki magát és meggyőzően érvel. Az időkorlátot betartja.

Jó (4): A hallgató többé-kevésbé önállóan adja elő feleletét, néhány célzott oktatói kérdést kell csak feltenni. A helyes felelethez szükséges információk 80–90%-át felidézi, helyesen használja a szakkifejezéseket. Érthetően és jó nyelvhelyességgel kommunikál. Az utánakérdezések miatt max. 2–3 perccel csúszik ki a megadott időből. **Közepes (3):** A hallgató csak részben tudja önállóan előadni a feleletét, több célzott oktatói kérdést kell feltenni. A szükséges információk kb. 70%-át elmondja, mindeközben többnyire helyesen használja a szakkifejezéseket. Érthetően kommunikál. Az utánakérdezések miatt kb. 5 perccel kicsúszhat a megadott időből.

Elégséges (2): A hallgató bizonytalanul adja elő feleletét, oktatói kérdésekkel irányítva azonban az információk 50–60%-át képes felidézni. A szakkifejezéseket sokszor hiányosan, vagy helytelenül használja. Érthetően (visszakérdezéssel javítható módon) kommunikál. Az utánakérdezések miatt 5–8 perccel kicsúszhat a megadott időből.

Elégtelen (1): A hallgató bizonytalanul, nagyon hiányosan adja elő feleletét, a célzott oktatói kérdésekre irányítva sem képes az információk legalább 50%-át felidézni. A szakkifejezéseket többségében hiányosan, vagy helytelenül használja. Alig érthetően és rossz nyelvhelyességgel kommunikál. Az utánakérdezések miatt akár több mint 10 perccel kicsúszik a megadott időből.

A tantárgy **tantervi helye** (hányadik félév): 4. félév

Előtanulmányi feltételek (*ha vannak*): Izrael története 3.

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A kurzus anyaga és célja

A tantárgy célja az ószövetségi Izrael történetének feldolgozása az Ószövetség könyvei alapján. A féléves kurzus során Izrael népe történetét vizsgáljuk a Jósiás király halálát követő évektől egészen az intertestamentális kor lezárulásáig. A félév első részében az Ószövetség történeti és prófétai könyvei alapján vázlatosan áttekintjük a korszak főbb bibliai eseményeit, kitérünk a szövegkritikai kérdésekre és a teológiai-etikai tanulságokra. Bemutatjuk az ókori közel-keleti történelem legfontosabb, egymást követő nagyhatalmait és uralkodóit. Az eseménytörténeten túl a tematika magában foglalja a korabeli társadalmak, és kultúrák (pl. hellenizmus) bevezetés szintű bemutatását, valamint a legfontosabb kapcsolódó régészeti emlékek elemzését.

Témakörök:

- Júda királyságának története Jósiás halála után a babiloni fogságig.
- A babiloni fogság története és jelentősége
- A perzsa birodalom felemelkedése, élet a perzsa birodalomban
- Hazatérés a fogságból: újjáépítés és reformáció
- Nagy Sándor hadjáratai
- Az utódállamok kora: Ptolemaioszok és Szeleukidák
- A hellenizmus
- IV. Antiokhosz Epiphanész és a makkabeusi háborúk
- Hasmóneus-királyok a római hódításig
- Élet a második templom korában, bezárkózás a hagyományba-

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)

Kötelező irodalom

- Allerhand, Jacob: A zsidóság története – Ókor, az első Szentély pusztulásától a Talmud lezárásáig, bibliai bevezetéssel, Makkabi Kiadó, Budapest, 1988. (von. fejezetek) ISBN 9637010274 pp. 54-125
- Stramszki István-Nagy Viktória: *Izrael története*. Sola Scriptura Teológiai Főiskola jegyzet, (bővített, átdolgozott kézirat), 2011.
- Intertestamentális kor története (segédanyag)

https://www.sola.hu/download/segedanyagok/teologia/Izrael_tortenete_4/Az%20intertestament%C3%A1lis%20kor_2020.pdf

Ajánlott irodalom

- Hodossy-Takács E.: Jeremiás haragja: Megjegyzések Jeremiás korának társadalomtörténetéhez és teológiai válaszkeresési kísérleteihez, in: KARASSZON I. (szerk.): *Hálaáldozat: Tanulmányok Dr. Molnár János dékán tiszteletére 70. születésnapja alkalmából*, Selye János Egyetem Református Teológiai Kara, Komárom, 2008, pp. 94–113. ISBN: 9788089234745.
- Josephus Flavius: *A zsidók története*, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1980. ISBN 9630719738
- Hegyi Dolores: *Hellénizmus Keleten*, Kronosz Kiadó, Pécs, 2013. ISBN 9786155339486

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

a) tudása (magában foglalja)

- Izrael ószövetségi történelmének (az adott félévben tárgyalt korszakának) átfogó ismeretét,
- beleértve a kortörténeti háttér és szokások alap szintű ismeretét is.
- Az eseménytörténeten túl eszmei és teológiai-etikai tanulságok ismerete.
- A kapcsolódó szakmai viták és az alapvető szakirodalom ismerete.

b) képességei

- Képes a szakterületéhez tartozó szakirodalom feltárására, értelmezésére és önálló feldolgozására.
- Képes arra, hogy akár élőszóban, akár írásban összefoglalja saját álláspontját, tudományos igénnyel érveljen mellette, vagy dialógusban, vitában vegyen részt.

c) attitűdje

- A tanult történetek feldolgozása és értelmezése által a reális énkép kialakítására és személyisége fejlesztésére törekszik.
- Meghallgatja, mérlegeli mások álláspontját, tiszteletben tartja az övétől eltérő vallási, lelkiismereti meggyőződést.
- A kurzus további célja a történelem-szemlélet fejlesztése és a történelmi-tudatosságra nevelés.

d) autonómiája és felelőssége

- Rendelkezik egyéni felelősségtudattal, álláspontját körültekintően alakítja ki, hogy az másokat emberi méltóságukban ne sértsen,
- elutasít, nem alkalmaz érzelmi, vagy ideológiai jellegű manipulációt.

Tantárgy felelőse (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Prancz Zoltán tanszékvezető főiskolai tanár**

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k), ha van(nak) (név, beosztás, tud. fokozat): **Nagy Viktória tanársegéd**